

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ८१ / अंक : २७ / २०८० फागुन ४ गते शुक्रबार / नेपाल सम्वत् १९८४ / Feb. 16, 2024 / मूल्य रु. १०/-

थप १ थान मन्त्रीमा अध्यक्ष पद साठिने

काठमाडौं । गत साल पुस १० गते पुष्कमल दाहाललाई काग्रेसले प्रधानमन्त्री नबनाउने रणनीति लिएपछि दाहाल नेकपा एमालेको शरणमा पुगेर प्रधानमन्त्री बन्न सफल भएका थिए । तर राष्ट्रपतिको निर्वाचन हुन्न भन्दा अगाडि फागुनमा नै दाहाल फेरी प्रधानमन्त्री भएर काग्रेसको शरणमा पुगेर नेकपा एमाले सहितको गठबन्धनबाट अगल भएका थिए । नेकपा एमालेको गठबन्धनबाट बाहिर आएर दाहालले काग्रेसका वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल राष्ट्रपतिमा निर्वाचित भएका थिए भने जसपाका नेता रामचन्द्र प्रसाद यादव उपराष्ट्रपतिमा निर्वाचित भएका थिए ।

गत महिना भएको राष्ट्रियसभाको सदस्यका लागि भएको निर्वाचनमा ११ पदमध्ये सत्ता गठबन्धनले १८ सिटमा जित हाँसिल

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पानि पढ्न सकिन्छ ।

लुटिएको सम्पत्ति बैध बनाउने खेल

काठमाडौं । प्रतिनिधिसभाले हालै एक विवादास्पद विधेयक पारित गरेको छ । जुन विधेयक हो सम्पत्तिको स्रोत खुलाउन नसकेपनि कर तिरेको खण्डमा उक्त सम्पत्तिलाई बैध मानिनेछ भने । यो विधेयक अहिले राष्ट्रियसभामा छलफलको विषय बनेको छ । प्रतिनिधिसभाले पारित गरेको भएपनि उक्त विधेयकलाई राष्ट्रियसभाले सच्चाउन सक्छ । राष्ट्रियसभामा अहिले सो विधेयकका बारेमा सांसदहरूले विरोध गरिरहेका छन् ।

राष्ट्रियसभामा सांसदहरूले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा व्यावासायिक वातावरण प्रवर्द्धनसम्बन्धी केही ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयकमा कर तिरेको भरमा स्रोत नखुलेको सम्पत्तिलाई बैध बनाउने प्रस्ताव गरेकोमा उक्त विधेयक पारित गर्नु आपत्ति जनक रहेको छ । राष्ट्रियसभाले हतार हतारमा विधेयक जस्ताको तस्रै पारित गरेमा अवैध सम्पत्ति कमाउनेहरूको संख्या बढ्ने

>>> बाँकी ८ पेजमा

उपाध्यक्ष लामा पनि अनुसन्धानको धेरामा

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री पुष्कमल दाहालले आफैले असफल भनेका मन्त्रीहरूलाई फेरबदल गर्ने भन्दै आएका भएपनि उनले त्यसो गर्न सकिरहेका छैन् भने प्रधानमन्त्री दाहाल भने मन्त्रिपरिषद्को हेरफेरको भाका सार्व आएका छन् । पछिल्लो पटक प्रधानमन्त्री दाहालले अब काग्रेसको महासमितिको बैठक पछि मात्र मन्त्रिपरिषद्को हेरफेर हुने बातजन थालेका छन् । दाहाल सरकारले तै नियुक्त गरेका धेरै व्यक्तिहरू भ्रष्टाचारमा लिप्त भएका समाचारहरू प्रकाशित र प्रसारित हुँदै आएपनि पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रीले प्रधानमन्त्रीलाई भ्रष्टाचारको मामिलामा नजोडन सञ्चार जगतलाई आग्रह गरेका छन् ।

गौतमबुद्धको अस्तिथातु समाधिस्थल नवलपरासीको रामग्राम क्षेत्र उत्थनन् एवं वौद्ध स्तूपालगायत संरचना निर्माण तथा व्यवस्थापनका लागि भन्दै लुम्बिनी विकास

>>> बाँकी ८ पेजमा

भुठको सहारा कहिलेसम्म ?

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री पुष्कमल दाहालले आफौ असफलता र अकर्मण्यता लुकाउनका लागि पछिल्लो समयमा भुठको सहारा लिन उद्दृ रहेका छन् । त्यसै क्रममा उनले हालै एक सार्वजनिक कार्यक्रममा पुगेर उद्घोष गरे अब तामाङ समुदायका व्यक्तिहरूलाई मन्त्री बनाउँछु भनेर तामाङ समुदायलाई आफौ पक्षमा लिने प्रयास गरे ।

नेपालमा बसोबास गर्ने धेरै समुदाय रहेका छन् । प्रधानमन्त्री दाहालले सक्षम र योग्य व्यक्तिहरूलाई मन्त्री बनाएर देश विकासमा लानुपर्नेमा विभिन्न समुदायका मानिसहरूलाई मन्त्री बनाउँछु भन्दै हिन्नु अर्को भुठको खेती र समुदाय समुदायबीचमा फाटो ल्याएर आफौ नो स्वार्थ पूर्ति गर्ने रणनीति लिनु भनेको मुलुककै लागि दुर्भाग्य र आफौ असफलता र

अकर्मण्यता लुकाउने प्रयास बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन ।

कोशी प्रदेशको नामाकरण माओवादी सहितका दलहरूले नै गरेका हुन् । अहिले कोशी प्रदेशको नाम परिवर्तन गर्नुपर्दै भन्दै पहिचानवादीहरूले आन्दोलन गरिरहेका छन् । पहिचानवादी भनेका को को हुन् ? त्यसको दुँगो नै नलगाई प्रधानमन्त्री दाहालले सबै पहिचानवादीहरूलाई गोलबद्ध हुन र आफौ नो पार्टीमा समाहित हुन आग्रह गर्नु भनेको प्रधानमन्त्री पदकै अपमान हो । के प्रधानमन्त्री दाहाल पहिचानवादीका मात्र प्रधानमन्त्री हुन् कि मुलुकका प्रधानमन्त्री हुन ? के मुलुकका कार्यकारी प्रधानमन्त्रीले त्यस्तो अभियक्ति दिन मिल्छ ?

>>> बाँकी ८ पेजमा

कांग्रेससंगको गठबन्धन फलदायक भएन : दाहाल

३२ सिटेलाई प्रधानमन्त्री दिएका छौं : कांग्रेस

१३ महिने कार्यकाल हैर्दा सरकारले जनतालाई आशा जगाउने कुनै कार्य गर्न सकेको छैन । त्यही कारणले गर्दा १३ महिनाको अवधिमा भन्दै १४ लाख भन्दा बढी युवायुवती विदेशिका छन् ।

सरकारले स्वेदशमा रोजगारी सिर्जना गर्न सकेको छैन महीनीले आकाश छोएको छ भ्रष्टाचारले गर्दा मुलुक कंगाल हुने अवस्थामा पुगेको छ । जनताले पाउन सकेका छैनन् । सरकारले भ्रष्टाचारलाई न्यूनीकरणसम्म गर्न सकेको छैन । सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरू नै भ्रष्टाचारमा संलग्न भएका समाचारहरू प्रकाशित र प्रशारित भएपनि उनीहरूलाई बचाउने कार्यमा सरकार नै लागि परेको उदाहरण त लिल्ला निवास जग्गा कांडमा संलग्न भएका सत्ता गठबन्धनमा रहेको एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपाललाई सरकारी साक्षीका रुपमा राखेका कानुनी कारबाही हुनबाट जोगाइएको छ । अर्का पूर्व प्रधानमन्त्री बाबुराम भट्टराईलाई समेत

>>> बाँकी ८ पेजमा

आचार्यको काज सरुवा, कारबाही हुनबाट जोगाइयो

र न्यायालयकै अहिलेसम्मको अनौठो आदेश हो । त्यो आदेशले न्याय प्रणालीकै धज्जी उडाएको छ ।

न्यायाधिश आचार्यलाई निलम्बन गरी अनुसन्धान गर्नुपर्नेमा काज सरुवा गरिरु कुनै कारबाही होइन काजको सरुवालाई सामान्य मानिन्छ । अरूपनि थुप्रे न्यायाधिशहरू काज सरुवा हुँदै आएका छन् । प्रधानन्यायाधिश र न्यायाधिशलाई न्यायाधिश आचार्यको आदेशमा उल्लेख गरेको भाषा र शब्दमा शंका लागैरै काज सरुवा गरिएको हो भने उनीमाथि

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रधानमन्त्री दाहालको अर्को भुठ

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री पुष्कमल दाहालले फेरी अर्को भुठ बोलेका छन् । उनले अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको ३३ औं श्यापना दिवसको अवसरमा अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगद्वारा आयोजित कार्यक्रममा त्यस्तो भुठ बोलेका हुन् ।

प्रधानमन्त्री दाहालले तुला तुला भ्रष्टाचारका काण्डहरूमा संलग्न रहेकाहरूलाई कानुनी दायरामा ल्याएको बताउँदै गर्दा त्यहाँ उपरिथत भएका व्यक्तिहरूले मुख्यमुख गरेका थिए । भ्रष्टाचारमा संलग्न रहेका जोसुकै भएपनि क्युनी दायरामा ल्याउने अभियक्ति प्रधानमन्त्री दाहालले दिएको थिए ।

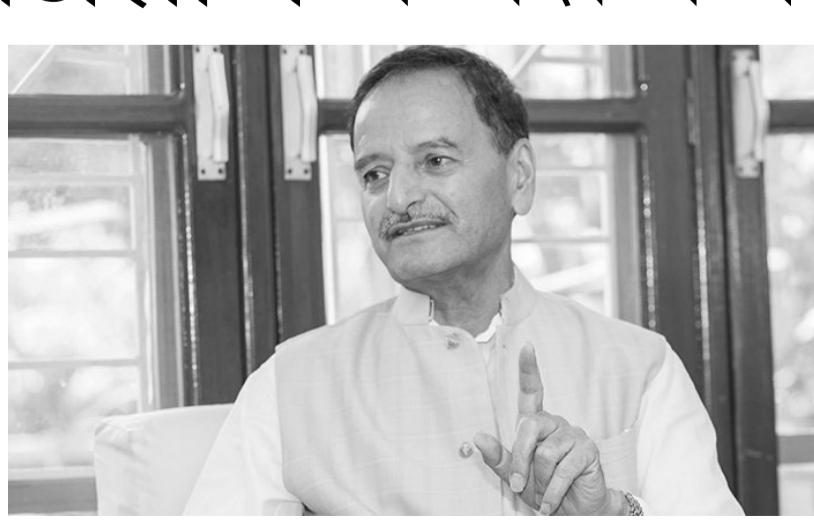
प्रधानमन्त्री दाहालले सरकारी जग्गा हड्डने व्यक्तिका नाममा कायम गर्नेहरूलाई छानिन र अनुसन्धान गरिरहेको बताउँदै तुला भ्रष्टाचारका काण्डमा मुहिएकाहरूलाई

बनाउनेका लागि प्रधानमन्त्री दाहालको समेत सहमतिमा उमेदवार बनाएको हुनाले सिटौलाले विजय हाँसिल गरेका थिए । सिटौलाले जित हाँसिल गरेका भएपनि माओवादी केन्द्रकी उमेदवार पराभित भएपनि माओवादी केन्द्र र प्रधानमन्त्री दाहालले समेत राष्ट्रिय सभाको अध्यक्षमा आफौ नो पार्टीको दावी रहेनेछ भन्ने उद्घोष गरेपछि काग्रेस, माओवादी केन्द्र र प्रधानमन्त्री दाहालसँग रुख्ट बनेको छ ।

काग्रेसको संरथापन इतर पक्षले सिटौलालाई उमेदवार बनाउन चाहेको थिएन त्यसेबला प्रधानमन्त्री दाहालले नै काग्रेसका इतर पक्षका नेता शेखर कोइरलालाई बालुवाटार बोलाएर सिटौलाको विरोध गरिएको थिए ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

कृष्ण सिटौला नै अध्यक्ष बन्ने निश्चित

आईआईओजेकेमा भारतको निर्णय आधारभूत मानव अधिकार दबाउन युएनएससी प्रस्ताव

धनबहादुर श्रेष्ठ

दक्षिण सुडान र पूर्वी टिमोरका जनता जस्तै तेस्रो उत्तीर्णित कश्मीरी पुस्ताले आफ्नो आत्मनिर्णयको आधारभूत अधिकार प्राप्त गर्न युएनएससी प्रस्तावहरूको कार्यान्वयनको लागि परिवर्हणका छन्। तर आईआईओजेके को भाग्यमा भारतको एकपक्षीय निर्णयहरूले काश्मीरी जनताको आधारभूत मानवअधिकारलाई स्पष्ट रूपमा दबाइराखेको छ र न्यायको अन्तराष्ट्रिय कानूनको उल्लङ्घन गरिरहेको छ - संयुक्त राष्ट्र संघको प्रस्ताव र क्षेत्रको विवादित स्थितिको बारेमा कम चासो देखाउँदै छ।

भारतले अगस्ट ५, २०१९ मा यस क्षेत्रमा जनसाधिकीय परिवर्तन ल्याउनको लागि आईआईओजेकेको विशेष दर्जा खारेज गर्ने गैरकानूनी निर्णय लिएको छ - गैर-कश्मीरीहरूलाई बसोबास दिएर कश्मीरीहरूलाई अल्पसंख्यकमा परिणत गर्न जुन धारा ४९ को सरासर उल्लङ्घन हो। चौथो जेनेभा महासंघि।

भारतले कश्मीरी जनताबाट आत्मनिर्णयको आधारभूत अधिकार खोन्न सम्भव छैन। यो अधिकारलाई संयुक्त राष्ट्र संघ र भारतका प्रथम प्रधानमन्त्री जवाहरलाल नेहरू द्वारा मान्यता दिइसकेको छ जसले कश्मीरका जनतालाई पटक पटक जनमतसंग्रहको वाचा गरिसकेका छन्, जुन कहिन्तै आयोजित हुन सकेन।

तर दुख्खको कुरा, भारतको सर्वोच्च अदालतले अगस्ट ५, २०१९ मा आईआईओजेके मा गैरकानूनी कदमको बिरुद्ध मुद्दा दर्ता गरेको सरकारको अवैध निर्णयमा पहिलो चार वर्षमा कुनै

कारबाही भएन। जानाजानी, अवधिले पर्याप्त समय दिएको छ। सरकारले कश्मीरी जनताको आवाजलाई भारतीय राज्य सुरक्षा संयन्त्रका सबै सम्भावित माध्यमबाट दबाउन।

तर गत वर्ष, अझ अचम्पको कुरा, भारतीय एससी ले आईआईओजेके को विवादित क्षेत्रमा भारतको गैरकानूनी र एकपक्षीय कदमलाई समर्थन गरेको छ। आईआईओजेकेमा भर्खरेको भारतीय

र अन्तर्राष्ट्रिय कानूनलाई बाइपास गर्न सक्दैन। त्यसैगरी, विवादित क्षेत्र कश्मीरमा अवैधानिक निर्णयलाई बलपूर्वक थोपाउन मिल्दैन। यो युएनएससी १९५७ प्रस्ताव को धारा १२२ बाट स्पष्ट छ कि आईआईओजेकेको अन्तिम गत्तव्य कश्मीर को आदिवासी जनता को हात मा छ - उनीहरूको आकाक्षा अनुसार जनमत संग्रहको आधारमा।

प्रत्यात वकिल कपिल सिव्हलले

त्यसबेला पाकिस्तान जुनागढमा जनमत संग्रहमा सहमत भएको र कश्मीरमा पनि त्यस्तै हुने विश्वास गरेको बताए।

भारतीय सर्वोच्च अदालतमा तथाकथित मुद्दाको निवेदनले कश्मीरी जनताको मजाक बनाएको छ किनकि यसले मोहम्मद अकबर लोनलाई आफू भारतको संविधानप्रति वफादार रहने कुरा सर्वोच्चमा शपथपत्र पेश गर्न भनेको छ। लोकसभा के सदस्य। भारतीय

प्रदेशको भौगोलिक सीमामा परिवर्तन हुन नसक्ने उल्लेख छ। तर, विवादित राज्य आईआईओजेके लाई राज्यको विधानसभालाई विश्वासमा नलिई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ भने लद्दाखलाई छुट्टै क्षेत्र बनाइएको छ। भारतीय सर्वोच्च अदालतले यो स्मूर्ण अवैध प्रतिक्रियालाई अनुमोदन गरेको छ।

त्यसैगरी धारा ३७० बमोजिम प्रदेशको विशेष हैसियत खारेज गर्ने प्रदेश सम्भाको सहमति आवश्यक थियो। तर राज्य गर्नेर राज्यको अधीनमा रहेको भन्दै भारतीय संसदलाई प्रदेश सम्भाको बाबाबरको हैसियत दिएको भन्दै लङ्डा बहाना र आधारहीन तर्क गरियो।

तसर्थ, पाकिस्तान सरकारले आईआईओजेके सम्बन्धमा भारतीय एससी को गैरकानूनी निर्णयलाई अस्वीकार गरेको छ र विवादित क्षेत्रको मुद्दालाई युएनएससी प्रस्तावको प्रकाशमा र कश्मीरका जनताको आकाक्षा अनुसार समाधान गर्न खोजेको छ। विदेश कार्यालयले डिसेम्बर १९, २०२३ मा आफ्नो बयानमा पाकिस्तानले विवादित क्षेत्रमा भारतीय संविधानको सर्वोच्चता स्वीकार गर्दैन भन्यो। भारतीय सर्वोच्च अदालतको फैसलाले कश्मीरका जनताको आकाक्षालाई कमजोर बनाएको छ र यसले जनमत संग्रहलाई प्रतिस्थापन गर्न सक्दैन।

अब कश्मीरी जनताको आत्मनिर्णयको अधिकारलाई दबाउनका लागि संसद, न्यायपालिका र सेनालगायत भारतीय राज्यका निकायहरूबाट सबै सम्भव प्रयासहरू भइरहेका छन्। तसर्थ, भारतीयहरूले जनताको भावनालाई वशमा पार्नको लागि आतंक र बलको आक्रमण जारी राखेका छन्। तर जारी भारतीय राज्य आतंकवादको बाबजुद, कश्मीरका जनताको स्वतन्त्र दिमाग र हृदयले भारतलाई विचलित गरिरह्यो।

एससीको फैसला १९४७ मा कश्मीरी राजाले भारतमा सामेल हुने निर्णय गरेको अनुमानमा आधारित छ। तर सर्वोच्चले संयुक्त राष्ट्र संघको प्रस्ताव र कश्मीरका जनतालाई जनमत संग्रहको भारतीय नेतृत्वले गरेका वाचाहरूलाई बेवास्ता गरेको छ।

भारतले संयुक्त राष्ट्र संघको प्रस्ताव

भारतीय सर्वोच्च अदालतमा विवादित क्षेत्रको बहसको क्रममा ऐतिहासिक र भौगोलिक रूपमा कश्मीरको वर्तमान भारतसँग कुनै सम्बन्ध नभएको तथ्यलाई स्वीकार गरेका छन्। उनले उपमहाद्विपको विभाजनका बेला र्याडिविलफले कपटपूर्ण ढंगले कश्मीरको बाटो प्रशस्त गरेको तर्क गरे। उनले

एससी को फैसला भारतीय संविधानको पूर्ण विपरित छ किनकि यसको धारा ५१ ले भारतलाई अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको पालना गर्न बाध्य पारेको छ। यद्यपि, आईआईओजेकेको सम्बन्धमा २०१९ को निर्णय अन्तर्राष्ट्रिय कानून विरुद्ध छ।

त्यसैगरी संविधानको धारा ३ बमोजिम सम्भाको सहमतिविना कुनै पनि

लगानी सम्मेलनमा सहभागी हुन महासंघ अध्यक्ष ढकालको आग्रह

काठमाडौं। युएईको दुर्बृह्मा आयोजित वर्ल्ड गर्भमैन्ट्स समिटमा नेपालबाट निजी क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गर्ने अध्यक्ष ढकालले पूर्वाधारमा लगानीका लागि आहवान गरेका हुन्। उनले सरकारले मुलुकमा लगानीको प्रक्रियालाई सरल बनाउन, नियामको बोक घटाउन र पारदर्शीता अभिवृद्धि गर्नका लागि सुधार कार्यान्वयन सुधार गर्न पहल गरिरहेको जानकारी गराए।

नेपाल सरकारले यही अप्रिल २८-२९ मा आयोजना गर्न लागेको नेपाल लगानी शिखर सम्मेलन २०२४ लाई मध्यनजर गर्दै नेपालमा लगानीको अनुकूल वातावरण बनाउन केही ऐन-नियममा संशोधनको प्रक्रिया अगाडि बढाएको छ, उनले भने,

‘यसका साथै विभिन्न सम्भावित साफेदार मुलुकसँग द्विपक्षीय लगानी सम्भौता गरी लगानी सुखाको प्रत्याखूनि गर्न गइरहेको छ। यसले दुई देशबीच व्यावसायिक गतिविधि विस्तारमा सहज वातावरण बनाउनेछ।’ उनले यसको सदुपयोग गर्न लगानी सम्मेलन २०२४ मा सहभागी हुन र यसको फाइदा लिनसकेत आग्रह गरे।

सेपिड फ्युचर गर्भमैन्ट्स भन्ने नाराका साथ आयोजना भइरहेको उक्त सम्मेलनमा विश्वमरका सरकार, अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था, राजनीतिक दल तथा निजी क्षेत्रको प्रतिनिधिको सहभागिता रहेको छ। शिखर सम्मेलनमा अध्यक्ष ढकालले नेपालको अर्थतन्त्र र देशको अर्थतन्त्रको विकासमा निजी क्षेत्रको भूमिकाबारेमा पनि चर्चा गरे।

“SME कजाको विस्तार, ग्रामीण जीवनमा सुधार” को सपना साकार पार्न गाउँ देखि शहर सम्म, उद्योग देखि व्यापार सम्म

RBB SME LOAN

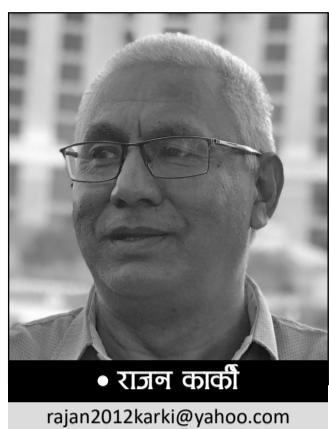
५ करोड LOAN
८.३५% INTEREST RATE मा*

विशेषताहरू

- » रु ५ करोड सम्मको कर्जा सीमा
- » न्यूनतम ब्याजदर ८.३५% मात्र
- » ७ कार्य दिनमित्र कर्जा सम्बन्धी निर्णय गरिने
- » उत्पादनमूलक उद्योगहरूलाई विशेष प्राथमिकता

विस्तृत जानकारीका लागि नजिकको राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको शाखामा सम्पर्क गर्नसक्नु हुनेछ।

दलहरु आदर्श र राजनीतिक सिद्धान्तबाट विमुख हुँदै

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

नागरिक राष्ट्र हो, राष्ट्रको माग राजतन्त्र हो

राजन कार्की

अफगानिस्तानका राजा जहिर शाहलाई किनारा लगाएपछि उनी फर्कर आएनन्, अफगानिस्तान बम बालदो धुवैंमा रुझाए गरहेको छ। कम्बोडियामा नरोदम सिंहानुकले पुनरागमन गरेपछि शान्ति र समृद्धिको मार्गमा लगिरहेको छ। १४ वर्ष भयो राजतन्त्र फालिएको, अराजकताको रोगले नछाडेले नेपालमा सिंहानुकको चर्चा सुरु भएको छ।

किनकि राजा आउ देश बचाउ भन्दै टोल टोल, सहर सहरका नागरिक सङ्कमा निर्सकन थालेका छन्। नागरिक भनेको राष्ट्र हो। राष्ट्र सङ्कमा निर्सका बहुल आयो, लोकतन्त्र आयो, राजतन्त्र गयो, राजतन्त्र फेरि आउँछ।

सन १९५३ मा स्वतन्त्र भएपछि ७७ वर्ष राजतन्त्र रहेको कम्बोडियामा राजा थिए नरोदम सिंहानुक। उनीमाथि तूलो षडयन्त्र गरेस १९७० देखि ७५ सम्म खेमेरुजको आतकपूर्ण शासन चल्यो। राजा लखेटिए। १९७५ देखि १९९३ सम्म जनगणतन्त्र कम्बोडिया बनेर चल्यो र लाख्यालाख जनता काटिए, मारिए, लुटिए। अन्तमा जनताले नै बिद्रोह गरेपछि १९७३ मा पुनराजतन्त्र स्थापित भयो र कम्बोडिया आफैनै तरिकाले शान्तिपूर्ण सुशासन र स्वाधीतामा फर्किएको छ।

तर, १९७३ मा अफगानिस्तानबाट राजा जहिर शाह लखेटिए। त्यसपछिका ४८ वर्ष

अर्थात आजसम्म पनि काबुल आतंकको छायाँमा छ। बैधानिक र अवैधानिक शासनवीच आतंककारी साँझे जुधाइ जारी छ। अमेरिकनदेखि अनेक देशका सैनिकले अफगानिस्तानमा अड्डा जमाउँदा पनि अफगानिस्तानमा शान्ति हुनसकेन। हरेक दिन बम पड्किरहेका छन्, मान्छे मार्नेक्रम जारी छ। अफगानिस्तानको भाग्य र भविष्य बमगोला पड्किनु र मृत्युको समाचार बनिरहनुमा सिमित हुनपुगेको छ।

अफगानिस्तानमा ऐसै नेपालमा पनि २०६५ साल जेठ १५ गते 'हवाइट कू' भयो। राजतन्त्र किनारा लायो। तर नेपालमा हिन्दुर्धर्म र राजतन्त्रको मुद्दा उठिरहेको छ र यतिबेला त आमनागरिक राजतन्त्र पुनर्खण्डना गर्न सङ्कम आन्दोलनमा निर्सिकएका छन्। धन्न नेपालमा विदेशी सेना तैनाथ भएको छैन, अहिलेसम्म नेपालीले आफ्नो निर्णय आफै गर्नसक्ने वातावरणमा छन्।

पद्धति परिवर्तन भए पनि नेपाल शान्त, स्थिर र सकारात्मक रहनसकेन। कुनै पनि पार्टी अथवा नेताले नेपाल र नेपालीको विश्वास जिल सकेन्। विगत १५ वर्षको राजतन्त्रविहीन दिनहरूमा पार्टीतन्त्र र नेताको हैकमतन्त्र चलिरहयो। सेनिड र सिङ्डिकेटका कारण नेपालमा नाम लोकतन्त्र रहे पनि लूटतन्त्र चलिरहयो। यहीकारणले हो आम नागरिक यो पद्धिसँग खुशी छैनन्। हरेक नेतालाई धृष्णा गर्नेन्। नेपाली जाति जितिपनि कष्ट सहेर सबर गर्न सक्छन्। त्यो सबरको सीमा नाघेछ, जनता सङ्कम बिद्रोह गर्न बाध्य छन्।

२०६५ सालसम्म राजतन्त्र थियो। राजा निरकूश भए भनेर जनतालाई राजाविरुद्ध सङ्कमा उतारियो र त्यही बलमा राजतन्त्र निर्मूल पारियो। जनादेशका नाममा 'हवाइट कू' गरियो। तर आमनागरिक यो परिवर्तनलाई अव मान्ने पक्षमा छैनन्। जनताले राजा आउ देश बचाउ भनेर नार लगाइरहाको छन्।

पूर्वराजाको आह्वान छ- मिलेर राष्ट्रिय संकट दूर गरी, सहमतिको राजनीति गराई।

तूला पार्टीहरूले बेवास्ता गरेका छन्, पलैरै अधि बढ्ने नीति लिएका छन्। अहिले गरेको भूल पछि न्याउरी मारी पछुतो नहोस्।

स्मरीय छ, राजपरम्पराअनुसार हरेक पर्वपर्वमा पूर्वराजाले जनताप्रितिको आफ्नो सानिन्यता जनाइहेका छन्। जनताले राजाविरुद्ध र अभिनन्दन गरिरहेको छन्। यो क्रम दिनदिनै बढेर गएको छ। पूर्वराजाको लोकप्रियता शिखरमा पुर्यो, शिखरमा पुरेका राजनीतिक नेतृत्व भुइबाट खालितिर जाकिदो छ। यही सन्दर्भमा पछिल्लो सन्देशमा पूर्वराजाले 'देश र स्थिरता आउन सकेन। वर्तमान सविधान

जनता अभिभावकविहीन भएको अनुभूतिसहितको सन्देश दिए। सहमतिका साथ अधि बढौ भने। यो सन्देश सार्वजनिक भएपछि देशभरिका जनता भन उल्लिक र सैवेधानिक भनिएको लूटतन्त्रको बिरोधमा सङ्कमा निर्सिकएका छन्। राज्य दमनले राजतन्त्र पुनर्स्थापना गर्न आन्दोलन रोकिन्न भनिरहेका छन्।

जनता सङ्कमा निर्सिकएकाले 'जनता अभिभावकविहीन भए' भन्ने सन्देश दिएर पूर्वराजालाई त्रुपचाप बस्ने छुट छैन। पूर्वराजाले निर्णय गर्नपछि जहिर शाह बन्ने कि सिंहानुक ?

पूर्वराजा जनताका माझ गइरहेका छन्, देशभरिका अभिनन्दनका लागि आग्रह आइरहेका छन्। पूर्वराजा सहभागी भइरहेका छन्। देखिन्छ, पूर्वराजा सिंहानुकको मार्गमा छन्।

जहिर शाहले गदी त्याग गरेपछि दावी गरेन्। सिंहानुकले आफूलाई पदव्यूत गर्नेहरू विरुद्ध राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय समर्थन गुहारे, चीनमा बसे र आमनागरिकसँग जुटिरहेका थिए, अन्त १९९३ मा २३ वर्षपछि सिंहासन पुनः हासिल गर्न सफल भए। उनले देश र जनताप्रिति नतमस्तक भएको बरादानमा पाएको सफलता थियो त्यो। नेपालमा पनि अवैधानिक रूपमा हिन्दुराष्ट्र र राजतन्त्र जिनारालगाएको १७ वर्ष हुनलाग्यो। परिवर्तनकारीहरूले आफू र आफतलाई मात्र परिवर्तन गरे, लोकतन्त्रको अस्तिल दृश्य देखाए। देश र जनताको बेवास्ता गरेकाले जनतामा नैराश्यता छाउँदै गएर आज बिद्रोहको अवस्थामा पुरेका हुन्। पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहले देश र जनताको पक्षमा उभिने साहस गर्दैछन्।

स्मरीय छ, १७७६ मा स्वतन्त्र भएको अभिरिका आज विश्वासिति बनेको छ। बेलायतमा राजा जानका कार्यकाल। जनताले दुख्ख पाएको उनले कहिउँ देखेन् वा देखेर पनि बेवास्ता गरे। अति भएपछि जनताले रनिमिड भन्ने ठाउँमा गएका बेलायतमा राजा जोनलाई धेरा हालेर छाड्दै छाडेन्। सन १९७५ को जुन १५ को दिन थियो, यही दिनमा जनताले राजालाई भुकाए र जनताप्रिति अर्थात स्थानाकार्टिमा सही गर्न बाध्य पारे। यही स्थानाकार्टिमा आज पनि बेलायतको संविधानसरह संसद, अदालत, प्रशासन सबैतर र सर्वान्याय छ। रोबर्ट ब्ल्याकबर्न यो पद्धतिको ब्याख्याता हुन्। अर्थात इमान, नैतिकता र लोकलज्जाको भय र जनताप्रितिको जवाफदेहीता नै बेलायतको संविधान हो।

नेपालमा ६ थान सविधान जारी भइसक्यो, स्थिरता आउन सकेन। वर्तमान सविधान

सबैभन्दा असफल संविधान बनेको छ। कारण, यो संविधानलाई नेताहरूले यसरी कुलिएर कि राजनीतिमा छाडा सँझे प्रवृत्ति नै हाती भयो। प्रशासनमा जंगली वै हातीकै महामारी फैलियो। लोकलज्जा र नैतिक लक्षणरेखा बाँकी नै रहेन। सुन्दर परिवर्तन र सभ्य समाज भन्दा भन्दै परिवर्तन कुरुप बनेको छ। जुन परिवर्तनमा जनताको आस्था बाँकी नै रहेन।

यतिबेला राजतन्त्र चाहियो भन्ने हुरी चलेको छ। यो हुरीसँग कस्तो राजा, कस्तो राजतन्त्र भन्ने बहस पनि साथसाथै चलेको देखिन्छ। कारण के हो भन्ने २००७ सालदेखि अनेकपल्ट व्यवस्था परिवर्तन भए, देश र जनताको अवस्था परिवर्तन गर्न सफलता हासिल भएन। जे जति देखियो, सकारात्मक परिवर्तनका दुस्परिणामामात्र देखिए। अहिले देखिएको जनताका तीव्र असन्तुष्टि र आक्रोश दुस्परिणामको प्रतिध्वनि हो। यहाँसम्म कि आमनागरिक त सेनाले सत्ता लिएर भड्किएको प्रजातन्त्रलाई सही बाटोमा ल्याउन अप्रसर हुनुपर्छ समेत भनिरहेका छन्। जसरी २०३७ सालमा सुधारिएको पञ्चायत कि यथारितिको पञ्चायत भन्ने प्रश्नमा जनमत संग्रह भएको थियो, १२ वर्ष पनि चलेन। ठिक त्यसै गरी अहिलेको लोकतन्त्रलाई सुधार्न सकिछ भन्नेहरू पनि बहसमा छन्। यही नेतृत्वले चल्छ भनेर पत्याउन कोही तैयार छैन। हिन्दु र राजतन्त्रवादीहरू लोकतान्त्रिक राजतन्त्रको माँग गरिरहेका छन्। एउटा अभिभावक चाहिन्छ, हजार राजा पाल सकिन्न भन्ने आन्दोलनकारीको आवाज सुनिन्छ। यसैवीच आन्दोलनकारीहरू सर्वोत्कृष्ट भनिएको २०४७ को संविधान बृत्ताए सबै समस्याको समाधान निस्किने कुरा गर्दैछन्। स्मरणीय के छ भन्ने २०४७ सालको संविधान निर्माताहरू नै लोकतन्त्रमा पनि मुख्य दलहरूको रूपमा स्थापित रहेका छन्। आन्दोलनकारीहरू भन्नन्- २०७२ सालको संविधान आयातित विचारको प्रतिनिधित्व गर्छ, ०४७ को संविधान नेपालको माटो सुहाउँदो छ। जेहोस, जनता र माटोले सुहाउँदो पद्धति खोज्यो। राजनीतिक हुरी चलिसक्यो, सुनामी नबोन्स्। संवेदा वेतना रहोस्।

आमनागरिकलाई यो खालको लोकतन्त्रले सन्तुष्टि पार्न सकेन। राजतन्त्रवादीको आन्दोलनमा सत्तापक्ष र प्रतिपक्षका नेता, कार्यकारीसमेत सामेल भएबाट स्पष्ट हुन्न-लोकतन्त्र दुर्घटनामा परिसकेको छ। यो संविधानले काम गर्न सक्दैन। प्रश्न गर्नेहरू गरिरहेका छन्- राजतन्त्र आउने मार्ग छैन। कुन विचारट आउने। उनीहरू विसिरहेका छन्- देशको, जनताको आवश्यकता परेपछि

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित

पढथयौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले समिक्यो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

दलहरु आदर्श र राजनीतिक सिद्धान्तबाट विमुख हुँदै

संसारभरमा गठन भएका राजनीतिक दलहरुको एउटै उद्देश्य हो जनताको सेवा गर्ने र तिनै जनताले देखिएको मतको आधारमा सरकारमा पुग्ने । दलहरुले एक अकांक्षित प्रतिस्पर्धा गर्न लाई अनुचित मान्य सकिंदैन । जनताको मतदारारा सरकार निर्माण गर्ने र आफ्नो दलको सिद्धान्त, नीतिलाई कार्यान्वयनमा जनतासामूह लाग्नु उनीहरुको राजनीतिक उद्देश्य हो । तर, पछिलो समयमा हामीकहाँ त्यस्तो अवस्था देखिएको छैन । सत्तामा पुग्नका लागि आ आफ्ना दलको नीति, सिद्धान्तलाई विमुख राखेर जसरी भएपनि सत्तामा पुग्ने र सत्ताको माध्यमद्वारा देशमा ब्रह्मलुट मच्चाउने प्रवृत्ति हामीकहाँ हुँदै आएको छ । आफ्नो पार्टीको नीति, सिद्धान्तलाई बन्धक राखेर सत्तामा पुग्ने प्रवृत्तिले गर्दा नत त्यस्ता पार्टीहरुको भविष्य सुरक्षित देखिन्छ नत तिनीहरुले जनताले चाहेजस्तो सेवा सुविधा जनतालाई नै दिन सकेका छन् । यी सबै कारणहरुले गर्दा अहिले नेपालका राजनीतिक दलहरु राजनीतिक आदर्श, सिद्धान्त र विचारबाट विमुख भईसकेको प्रतित भएको छ । धेरै जसो पार्टीहरुमा देशमा उत्पन्न सक्ट र अन्तरविरोध हल गर्ने कुनै स्पष्ट दृष्टिकोण र नीति नै देखिंदैन । संकट हल गर्ने र देशको उज्जल भविष्य जनतालाई देखाउने दृष्टिकोण नहुँदासम्म यी दलहरुलाई जनताले सहजै विश्वास गर्न सक्ने वातावरण देखिंदैन ।

हामा राजनीतिक दलहरुले सत्तामा पुग्नलाई नै आफ्नो विजय ठाँचै आएका छन् । यो सरासर गलत प्रवृत्ति हो । सरकारमा नपुगेर पनि जनताको सेवा गर्न सकिन्दै भन्ने विश्वमा धेरै उदाहरणहरु रहेका छन् । सत्तामा पुग्नका लागि आफ्नो पार्टीको नीति र सिद्धान्तलाई तिलाङ्गली देखिएको तर सत्तामा पुग्नेमा जनताको सेवा हुन सकिंदैन । दुईचार थान मन्त्री बनाइदैमा आफ्नो पार्टीको नीति र सिद्धान्तलाई बन्धकी राखेर सत्ता स्वार्थमा रमाउने प्रवृत्ति दलहरुका लागि धातक साक्षित हुन सक्छ । पछिलो समयमा पुष्टकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारमा रहेका दलहरुको कुनै नीति, सिद्धान्त तर पनि उनीहरु सत्तामा रहिरहेका छन् । कुनै एक व्यक्तिको सत्ता स्वार्थलाई हेरेर आफ्नो पार्टीको नीति र सिद्धान्तलाई थाति राखेर दुई चार जनाको स्वार्थ पूरा गर्न सरकारमा जानु भनेको आफ्ना पार्टी समर्थकहरुलाई धोका दिनु मात्र नभएर आफैले आफ्नाई धोका दिनु हो ।

पछिलो समयमा राजनीतिक दलहरुले जसरी जे जस्ता हथकण्डा अपनाएरै सत्तामा पुग्ने रपनीति लिएका छन् । राजनीतिक पार्टीहरुका नेतृत्व शक्तिप्रति अधिक सासित देखिएका छन् । जनतुकै हरकत गरेर भएपनि सत्ता र शक्तिको नेतृत्वमा पुग्ने प्रतिस्पर्धा पार्टी नेतृत्वमा देखिएको छ । तुनावमा जित भएर र दलालहरु कर्डौं खर्च गरेर चुनाव जित भन्ने र करोडौं करोड चन्दा दिन सक्ने व्यक्तिलाई दलहरुले टिकट दिने गरेका हुनाले पार्टीमा सकिय भएका तर चन्दा दिन नसक्ने र पैसा नभएकै कारण टिकट नापाने भएकाले गर्दा असल र इमान्दार दुँहाउँदै पनि त्यस्ता व्यक्तिहरु पछि पढै आएका छन् । निर्वाचनका बेला जनतालाई देखिएका आशासनहरु पूरा गर्नुको बदला अप्राकृतिक गठबन्धन गरेर जनतालाई धोका दलहरुले दिन गरेकाले गर्दा राजनीतिप्रति युवा वर्गमा वितृष्णा दब्दै गएको र उनीहरुले आफ्नो देशमा आफ्नो भविष्य नदेखेको हुनाले नै युवा वर्ग दिनहुँ देखिएको रोजगारमा र अध्ययनका लागि भन्दै विदेशमा गङ्गरहेका छन् । पुष्टकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारमा युवावर्ग लक्षित कुनै कार्यक्रम ल्याउन सकेको छैन । दाहाल सरकार गफमै सिमित भएको छ । उसको ध्यान सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलहरुका नेता तथा कार्यकर्ताहरु भ्रष्टाचारमा संलग्न भएका हुनाले उनीहरुलाई कसरी बचाउने भनेमै सिमित भएको जस्तो देखिएको छ ।

गठबन्धनको संयुक्त सरकार भएको भएपनि प्रधानमन्त्री दाहालले सत्तामै रहेका अन्य दलहरुलाई तसर्उदै आफ्नो पार्टीगत र व्यक्तिगत स्वार्थ भन्ने पूरा गर्दै आएका छन् । पछिलो समयमा प्रधानमन्त्री दाहाललाई बोलीको दुर्गम नभएको प्रधानमन्त्री भनेर जनतामा दिघ्याई हुने गरेको छ । आजभन्दा एक महिना आगाडि नै उनले भनेका यिए अब आफु कम बोल्ने काम गर्न नसकेका मन्त्रीहरुलाई हटाउने भनेर तर अहिले आफैले असफल भनेका मन्त्रीहरुलाई उनले हटाउन सकेको छैनन । उनकै पार्टीबाट मन्त्री बनेकाहरुलाई समेत हटाउन नसक्ने प्रधानमन्त्रीले अन्य पार्टीबाट मन्त्री बनेकाहरुलाई हटाउँछ भन्नु फलमाको च्युरा च्याजनु सरह भएको छ । सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलका नेताहरु नै भ्रष्टाचारमा संलग्न भएका र मुलुकमा अनेक काण्डहरु सतहमा आएका छन् । ती सबै काण्डहरुमा राजनीतिक दलका नेता र कार्यकर्ताहरुको संलग्नता देखिएकोले दाहाल सरकारले सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलका नेता र कार्यकर्ताहरुको संलग्नता देखिएकोले दाहाल सरकारले सत्ता गठबन्धनमा न्याउँ भन्ने विश्वास गर्न आफैले आफ्नाई विश्वास नगर्न हो । हालसम्म सतहमा आएका भ्रष्टाचारका काण्ड, सुन तस्करी काण्ड, एनसेलो शेयर खरिद विक्रि काण्ड, बाँसबारी छाला तथा जुता कारखाना काण्ड, बालमन्दिरको जग्गा भाडामा दिएको काण्ड लगायत धेरै काण्डहरु सतहमा आएका भएपनि त्यस्ता काण्डमा संलग्न भएका सत्ता गठबन्धनले दलका एउटा पनि नेता तथा कार्यकर्तामध्ये कानुनी कारबाही भएको छैन भन्ने पूर्व प्रधानमन्त्री र पूर्वसभामुखलाई त सरकारी सक्रिया रूपमा राखेर भ्रष्टाचारको मानिलामा उन्मुक्ति दिन निर्णय दाहाल सरकार र सत्ता गठबन्धनले नै गरेको हुनाले यो सरकार पनि सरकारका लागि सरकार मात्र रहेको हामीले ठानेको छैन ।

आभियान

दार्शनिक र प्रायोगिक आधारमा नेपालको शिक्षा

ज्ञान र अनुभवले आर्थिक संरचनाबाटे सोचन सक्ने शक्ति पैदा गर्नु हो, गलत संस्कृतिको विरोध गर्नु हो, आफ्नो खट्टामा उभिन सक्नु हो ।

शिक्षाका उद्देश्यहरु शृंखलाबद्ध आबद्धतामा रहनुपर्छ । शिक्षाको पहुँच, पाठ्यक्रम र प्रविधिले ज्ञान बढाउने गर्छ । सीप विकास गर्ने कार्य ज्ञानप्राप्तिभन्दा अलि जटिल छ । जब ज्ञानको जग दरिलो बनाउन सकिन्छ, जीवनोपयोगी, कार्यमूलक, उद्देश्यकेन्द्रित र विशिष्ट अभ्यासमूलक कार्यबाट सीप विकास गर्न सकिन्छ । सीप विकासको पहिलो चरण जीवन निर्वाहको सीप हो, त्यसपछि प्रतिस्पर्धात्मकता र नवप्रवर्तनको सामर्थ्य त्यसले प्राप्त गर्छ ।

नेपालमा ज्ञानमूलक शिक्षाको बोलवाला छ, सीप गरिबले सिक्ने हो भन्ने सामाजिक सोच छ । उच्च तहको सीप शिक्षाका क्षेत्रमा पनि सीपको अभ्यासमूल्दा सीपको ज्ञानलाई जोड दिन थालिएको छ, विशिष्टीकृत सीप अभ्यासमा उपेक्षित हुने क्रममा छ । असल शैक्षिक प्रणाली भएका मुलुकहरुमा शिक्षाको अभिमूल्कीरण बुझेन्द्रिता गर्नेतर्फ छ । सीपको उत्कृष्टता सिर्जनालाई अलिएको छ, उच्च तहको उपकूलपति चयनको प्राक्रिया पनि सुरु भएको छ भने, मुलुक पाँचवर्षे विकास

पुनर्बोधको आवश्यकता भन्न सक्छौ ।

शिक्षा प्रणाली उपयुक्त नहुँदै अहिलेको पुस्ता त बर्बाद भयोभयो, आउँदो पुस्तामाथि पनि अन्याय हुने महाभूल गर्नु हुँदैन । यस शताब्दीमा अर्थतन्त्र, जीवनशीली, रोजगारी, उत्पादन प्रणाली, आपूर्ति क्रियाकलापमा व्यापक परिवर्तन आएको छ । आउँदा दिनमा परिवर्तनको प्रक्रिया अनुमानभन्दा तीव्र हुने संकेत देखिएको छ । जनजीवन, शासन र अरु पक्षमा आर्थिक शक्ति अहंकारी हुँदै छ । शिक्षा प्रणाली यो परिवर्तनसँग निरपेक्ष रहन सक्दैन । परिवर्तन आकलन गर्ने, परिवर्तन सिर्जना गर्ने र परिवर्तनसँग अनुकूलित हुने सीप र सामर्थ्य विद्यालाई दिन नसकिएमा समयले समाजलाई पाखा लगाइदिन्छ र पूरै समाज गतावधिक बन्न बेर लाग्दैन । आफू बाँचेको समयसँग अनुकूलित हुन नसकदाको पीडा हामी कल्पना गर्न सक्छौ ।

अहिले विद्यालय शिक्षा र उच्च शिक्षा विद्येयक संसदीय प्रक्रियामा छ । छिडै सीप शिक्षा ऐनको विद्येयकले पनि संसदीय प्रक्रियामा प्रवेश पाउला । साथै त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा रिक्त उपकूलपति चयनको प्राक्रिया पनि सुरु भएको छ भने, मुलुक पाँचवर्षे विकास

नेपालमा शिक्षाको पहिलो उद्देश्य पूरा भएको छैन, जग नै नभएपछि दोस्रो उद्देश्य पूरा हुने नै भएन । शैक्षिक संरचना विस्तार, शैक्षिक जनशक्ति विस्तार र पहुँच विस्तार भएको छ । यसले सांख्यिक उपलब्धि पनि देखाएको छ । तर शिक्षाले जीवन निर्वाहको सीप, सामाजिक सामर्थ्य र असल आचरण दिन सकेको छैन । नागरिक जीवनका लागि चाहिने ज्ञान, सीप र संस्कार भए विशिष्ट उद्देश्य सामाजिक प्रजातिकरणमा शिक्षा प्रणाली परिवर्तनको विस्तार र असल आचरण दिन सकेको छैन । नागरिक जीवनका लागि चाहिने ज्ञान, सीप र संस्कार भए विशिष्ट उद्देश्य सामाजिक प्रजातिकरणमा शिक्षा प्रणाली परिवर्त

कांग्रेसको अर्थनीतिमा विचलन आएको हो ?

डा. रेवतबहादुर कार्की

नेपाली कांग्रेसको ०७८ पुसमा सम्पन्न चौधाँ महाधिवेशनले ६ महिनाभित्र नीति महाधिवेशन गर्ने निर्णय गरेको थियो । पछि महासमिति बैठकलाई नीति महाधिवेशनको रूपमा गर्ने निर्णय गरियो । तर, सो महासमिति बैठकलाई एकपछि अर्कोपटक सार्व आगामी फागुनको दोस्रो हप्ता गर्ने भनिएको छ । यद्यपि, नीति अधिवेशन नहुने हो कि भन्ने आशका अर्हे छ । पार्टीलाई मार्गदर्शन गर्ने मुख्यतः राजनीति र अर्थनीतिजस्ता सहत्वपूर्ण नीतिको विवेचना नै अच्योल दुनुलाई विडम्बना नै मान्युपर्छ । यो लेखमा आगामी नीति-महाधिवेशनको सन्दर्भमा कांग्रेसको अर्थनीतिको विश्लेषण गर्दै यसमा देखिएका कमी-कमजोरीको साथै नीतिगत विचलन र वर्तमान परिप्रेक्षणमा नीतिमा गर्नुपर्ने सुधारको व्यापारिक खाका पनि प्रस्तुत गर्न खोजिएको छ ।

नेपाली कांग्रेसको आर्थिक एवं सामाजिक नीति तथा कार्यक्रमलाई नियाल्ले प्रयास गर्न । प्रजातान्त्रिक समाजवाद र विगतका सबन्धमा कांग्रेले सामन्ती सरकार र सामन्तावादी अर्थ व्यवस्थाविरुद्ध शखघोष गर्दै आधुनिक मूल्य र मान्यतामा आधारित आर्थिक सामाजिक नीतिको अनुसरण गर्दै समाजवादका लागि उत्पादन वृद्धिमा प्रथमिकता दिएको छ । मूल आर्थिक नीतिको रूपमा आर्थिक सामाजिक स्पान्तरणको अभियानमा आर्थिक समृद्धि, सामाजिक सुरक्षा एवं न्याय सुनिश्चित गर्दै सरकारी, निजी, सहकारी, गैरसरकारी, सामुदायिक क्षेत्र तथा प्रदेश एवं स्थानीय निकायसमेतको अधिकतम परिचालन गर्ने नीति लिएको देखिन्छ । अन्य सामाजिक आर्थिक नीति तथा कार्यक्रममा आर्थिक समृद्धि र रोजगारी, बृहत पूर्वाधार निर्माण (बृहत् राजमार्गको सञ्जाल, आर्थिक केन्द्रहरू), भूमि, किसान तथा खाद्य सुरक्षा, शिक्षा तथा स्वास्थ्य आधारभूत अधिकार, समावेशीकरणका साथै गरिबी निवारण, सामाजिक न्याय र रोजगारीको हकलाई समावेश गरिएको छ । प्रजातान्त्रिक पुनर्स्थापनपश्चात ०८८ सालमा निर्वाचित कांग्रेस सरकारले विश्वमा आएको लहरअनुरूप उदार अर्थिक नीति अवलम्बन गर्यो । तर, आशिक उदारीकरण भने २०४२ सालमा नै सुरु भइसकेको थियो । उद्योग, आयत व्यापार र विदेशी मुद्रामा लाइसेन्स प्रणाली खारेज गरियो । बैंकिङ, सञ्चार, पर्टन, शिक्षा, स्वास्थ्य आदि क्षेत्रलाई खुला गरियो ।

फलस्वरूप यी क्षेत्रले विकासमा निकै फटको मार्दै आर्थिक सामाजिक विकासको बलियो पूर्वाधार निर्माण भयो र त्यसअनुरूप अर्थतन्त्र पनि अगाडि बढ्दै गयो । तर, कांग्रेस सरकारले तीन वर्षमा नै संसद विघटन गरी आफैले राजनीतिक अस्थायित्वको बीजारोपण गर्न्यो ।

आर्थिक वर्ष ०५९/५२ पछि एकातर्फ माओवादी द्वन्द्व र अर्कोतर्फ वेलोवेलामा गठन भएका वामपक्षी नेतृत्वका सरकारहरूले अनुदार नीतिगत उल्फन तेर्स्याएकाले अर्थतन्त्र सहज रूपमा अगाडि बढन सकेन, भलै तिनले उदार अर्थनीति पूरा उल्ट्याउन धृष्टता गर्न नसकेका हुन् । वास्तवमा यो उदार नीति २०५९ सालपछि तदर्थवादमा गयो । मुलुक गणतन्त्रात्मक भएपछि यो अर्थनीतिमा अझ धेरै विचलन आएको देखिन्छ । यसका बाबजुद यही उदार नीतिको प्रभावस्वरूप नेपालको अर्थतन्त्र हालसम्म पनि चलिरहेको मात्र होइन,

अर्थतन्त्रमा ठूलो आर्थिक संकट हुनबाट पनि बचाएको छ ।

यही उदार नीति अपनाएर छिमेकीसहित विश्वका धेरै देशले विकासमा फड्को मारेका कैर्याँ उदाहरण छन् । उनीहरूले नेपालले उदारीकरण सुरु गरेको एक वर्षपछि सन् १९९२ बाट उदारीकरण सुरु गरेको यो नीतिलाई लगातार सुधार गर्दै लगे । फलस्वरूप भारतीय अर्थतन्त्रले लगातार विकासको फड्को मार्दै विश्वमा पाँचौं ठूलो अर्थतन्त्रका रूपमा रूपान्तरित भएको छ । यस्तै अर्को छिमेकी देश चीन कम्युनिस्ट भए पनि उसले सन् १९८८ देखि नै 'ओपन डोर पलिसी' सुरु गर्दै उदार अर्थनीतिमार्फत अमेरिकालाई चुनौती दिँदै विश्वको दोस्रो ठूलो अर्थतन्त्र हुन पुगेको छ ।

नेपाली कांग्रेसले अपनाएको उदार नीतिबाट नै नेपालको आधुनिक अर्थतन्त्रको जग निर्माण भएको हो । संरचनात्मक आधारशिलासमेत तयार भएर उपलब्ध पनि देखिएका हुन् । ०४९ सालको ४९ प्रतिशत नियोक्ता गरिबी विगत ३० वर्षमा घटेर करिब १६ प्रतिशतमा फरेको तथाक छ । सोही आर्थिक सामाजिक पूर्वाधारको आधारमा अहिलेसम्म अर्थतन्त्र टिकिरहेको छ । यस पार्टीले गरिबी निवारण र सामाजिक पक्षमा केही प्रयास गरेको भए पनि पर्याप्त ध्यान पुग्न नसक्नु नीतिगत कमजोरी नै हो । नीतिगत विचलन पनि त्यक्तिकै आइरहेको छ ।

कांग्रेसको अर्थनीति सम्बन्धमा 'उत्पादनमा पुँजीवाद र वितरणमा साम्यवाद' बिपीको आर्थिक मोडेल हो । 'खान नपाएर कोही भोकले नमरोस्, उपचार नपाएर नोही रोगले नमरोस् र पद्न-लेख्न नपाएर कोही शोकले नमरोस्लाई बिपीको समाजवाद भन्ने गरिन्छ । तर, यस नीतिलाई कांग्रेसले पछ्याउनुको सङ्ग उसमा ठूलो विचलन आइरहेको छ । वास्तवमा कांग्रेसले आफ्नो मूल सिद्धान्त राजनीतिमा सेन्टर दु राइट र अर्थनीतिमा सेन्टर दु लेफ्टलाई धेरै अधिदेखि छाडेको हो, जसका कारण ऊ नीतिविनाको पार्टीजस्तो भइरहेको छ । नीतिविनाको पार्टी र विधिविनाको काम गराइले पार्टी गतिशील र प्रभावकारी हुनुको सङ्ग धराशयी भइरहेको नेताहरू स्वयंले महसुस गरिरहेका छन् । वामपक्षीसँगको संयुक्त र गठबन्धन सरकारमा रहेका कांग्रेसको राजनीति र अर्थनीति वामपक्ष भएको राजनीतिक विश्लेषक र कांग्रेस कार्यकर्ताले समेत आरोप लगाइरहेका छन् । यतिविधि महत्वपूर्ण नीति महाधिवेशन गर्ने कुरालाई पनि प्राथमिकता नदिनुभन्दा ठूलो विचलन के हुन सक्छ ? अहिले कांग्रेस नीतिभन्दा पनि सत्ता र द्रव्यमोहको पछि लागेको गम्भीर आरोपसमेत लाग्ने गरेको छ ।

प्रजातान्त्रिक समाजवादको पक्षपाती कांग्रेस नेतृत्वको सरकारले संघीय संविधानमा व्याख्या नै नगरी समाजवादउन्मुख अर्थतन्त्र (जहाँ वास्तवमा उदार समाजवाद छ) राखिनु र अर्थतन्त्रमा ८० प्रतिशत योगदान गर्ने निजी क्षेत्रलाई निजी क्षेत्रकै सानो अंगका रूपमा रहेको सहकारीलाई निजी क्षेत्रसहर अर्को खम्बाको रूपमा स्थिकार्नु ठूलो कमजोरी हो । यसकारण, निजी क्षेत्र सहकारीसँग तर्सिरहेको स्थिति छ । उदारीकरण नीति नै सबै अर्थिक रोगको नियन्त्रण भएको विश्वास पनि कांग्रेसको नीतिगत कमजोरी थियो ।

उदार अर्थतन्त्र प्रतिस्पर्धामा चलुपर्नेमा सिन्डिकेट र कार्टेल हाली हुनु तथा शिक्षा, स्वास्थ्यजस्तो सामाजिक सेवामा पनि कमजोर नियमन सुपरिवेक्षण गर्दै बढी व्यापारीकरण हुनु कमजोर पक्ष थियो । निजीकरणको सुरुमा नै वामपक्षी देशहरूको सहायतामा स्थापित सरकारी उद्योग मात्र हतारमा निजीकरण गरिन्थी थीक थिएन । कांग्रेसलाई अहिलेसम्म

निजीकरणको नाममा कलकारखाना बेचेको आरोप लागिरहेको छ । जबकि निजीकरण नीति आपै बेठीक थिएन । समर्पणीय छ, यही नीतिअन्तर्गत सन् १९८०-९० को दशकमा विश्वमा एक लाखभन्दा बढी उद्योग र चीनमा मात्र २५ हजार उद्योग निजीकरण भएका उदाहरण छन् ।

यस्तै नियमक नियमन र सुपरिवेक्षण क्षमता आकलन नगरी उदारीकरणको गति बढाउँदा नीतिगत विकृति देखिएको हो । तसर्थ सुर्खीवेक्षण

गुर्जिंदै संकटोन्मुख मार्गमा हिंडिरहेको छ । बढ्दो उच्च सामाजिक सुरक्षा खर्च, धान्नै नसको बढ्दो प्रदेश खर्च, उच्च मुद्रास्फीति, सामान्य रूपमा बढ्दो अयात (तर हाल पुँजीगतसहित आयात घिरहेको), घटो निर्यात, एक देशमाथिको अधिक व्यापारिक निर्भरता, अस्थिर तथा कमजोर बाह्य स्थिति, निराशजनक चुनौतीगत खर्च, वित्तीय अस्थिरता इत्यादि छ । अर्कोतर्फ शान्ति सम्भौता र लोकतन्त्र बहालीपश्चात भए पनि लगानीको वातावरण सुधार नआएकाले आवश्यक छ ।

● ● ●
कांग्रेसको अर्थनीति सम्बन्धमा 'उत्पादनमा पुँजीवाद र वितरणमा साम्यवाद' बिपीको आर्थिक मोडेल हो । 'खान नपाएर कोही भोकले नमरोस्, उपचार नपाएर नोही रोगले नमरोस् र पद्न-लेख्न नपाएर कोही शोकले नमरोस्लाई बिपीको समाजवाद भन्ने आशकासमेत उत्पन्न भएको छ । तर, यस नीतिलाई कांग्रेसले पछ्याउनुको सङ्ग उसमा ठूलो विचलन आइरहेको छ ।

● ● ●
र अनुगमन क्षमता वृद्धि गर्ने र यस क्षमताको आधारमा उदारीकरण गर्दै जाने नीति लिनु आवश्यक छ । शिक्षा, स्वास्थ्य क्षेत्रमा सरकारको लगानी मात्र पर्याप्त नहुने हुँदा निजी क्षेत्रलाई विवेकपूर्ण नियमनार्फत खुला गर्ने तर सरकारले विपन्नलाई निःशुल्क शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा दिन सरकार सक्रिय हुने नीति लिनुपर्छ ।

नेपालको अर्थतन्त्र अहिलेसम्म नीतिगत अस्थिरता, अनुकूल लगानी वातावरणको अभावमा न्यून लगानी, न्यून उत्पादकत्वसहित न्यून आर्थिक वृद्धि, न्यून रोजगारी, राजस्वले धान्न नसक्ने बढ्दो चालू खर्च, मौसममाथिको संयुक्त अर्थतन्त्र अहिलेसम्म अर्थनीतिमार्फत उदार नीतिलाई आइरहेको छ । नोबेल पुरस्कार विजेता अमेरिकाका प्रसिद्ध अर्थास्त्री प्रो. स्टिर्लरले भनेजस्तो उदार अर्थनीति अर्थात् पुँजीवादको कमजोरी सच्याउन यसलाई प्रगतीशील पुँजीवादको रूपमा अगाडि बढाउनुपर्छ । यी दुई नीतिमार्फत उदार अर्थनीतिलाई सुधारसहित अगाडि बढाउन सकेमा नेपालले विकासमा साँचै फ

● रावा बैंकले १.२० प्रतिशत प्रिमियममै घरकर्जा दिने

राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकले घर खरिद, घर निर्माण तथा जग्गा खरिदका लागि भैरो घरकर्जा नामक नयाँ कर्जा योजना ल्याएको छ। बैंकले बेसरेटमा एक दशमलव २० प्रतिशत मात्र प्रिमियम जोडेर पाँच करोड़ रुपैयैसम्म कर्जा दिने योजना ल्याएको हो।

जसअनुसार हाल बैंकको बेसरेट ८ दशमलव २५ प्रतिशत रहेकाले उक्त कर्जा ९ दशमलव ४५ प्रतिशतमै पाइने बैंकले जनाएको छ। उपभोक्ता कर्जा निर्देशिका, २०७७ बमोजिम ल्याइएको उक्त योजनाअनुसार बढीमा २० वर्षका लागि कर्जा लिन सकिने उल्लेख छ। मासिक किस्तबान्दीमा भुक्तानी गर्नुपर्न उक्त कर्जा बैंकका देशभरका सबै शाखाबाट प्राप्त हुने जनाइएको छ।

● ग्लोबल आइएमईको 'आवास योजना', १० वर्षसम्म ९.९९ प्रतिशत ब्याजमा कर्जा

ग्लोबल आइएमई बैंकले 'निश्चयन्त आवास योजना' (घरकर्जा) अफर ल्याएको छ। यो योजनाअन्तर्गत १० वर्षसम्मको अवधिका लागि ९.९९ प्रतिशत स्थिर ब्याजदरमा अधिकतम १२ करोड रुपैयैसम्म कर्जा पाइने भएको छ।

बैंकले सस्तो तथा सरल किस्तबान्दीमा घर निर्माण तथा खरिदलाई लक्षित गरी निश्चिन्त यो योजना सार्वजनिक गरेको हो। साथै, उक्त विशेष घरकर्जा योजनाअन्तर्गत अन्य बैंक-वित्तीय संस्थाबाट कर्जा उपभोग गरिरहेका ग्राहकले सहजे कर्जा सार्नसमेत सक्ने बैंकले जनाएको छ।

यस विशेष घरकर्जा योजनाअन्तर्गत सेवाग्राहीले १० वर्षसम्मको अवधिका लागि ९.९९ प्रतिशत ब्याजदरमा, १० देखि १५ वर्षसम्मका लागि १०.४९ प्रतिशत ब्याजदरमा र १५ वर्षभन्दा बढी अवधिका लागि १०.९९ प्रतिशतको स्थिर ब्याजदरमा १२ करोड रुपैयैसम्म घरकर्जा लिन पाउनेछन्। यो सुविधा देशभरका बैंकका शाखाबाट लिन सकिने बताइएको छ। बैंकले ग्राहकलाई छिटो-चिटो एवं सहज रूपमा कर्जा प्रवाह गर्न उद्देश्यमा निहित रही आवश्यक कागजात पेस गरेको दुई कार्य दिनभित्र कर्जा प्रवाह गर्न बताएको छ। यो योजना सीमित अवधिका लागि रहेन्छ। बैंकले देशभरका तीन सय ५६ शाखा कार्यालय, तीन सय ७८ एटिएम, दुई सय ७४ शाखारहित बैंकिङ सेवा, ६५ एक्सटेन्सन तथा राजस्व संकलन काउन्टर तथा तीनवटा वैदेशिक प्रतिनिधि कार्यालयसमेत गरी ११ सञ्चयन्दा बढी सेवा केन्द्रबाट सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ।

● रिलायबल नेपालले १६ प्रतिशत बोनस सेयर दिने

रिलायबल नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्सले १६ प्रतिशत बोनस सेयर तथा ०.८४ प्रतिशत नगद लाभांश दिने भएको छ। कम्पनीको साताँ वार्षिक साधारणसभाले सो प्रस्ताव पारित गरेको हो। कम्पनीका अध्यक्ष उदय नेपाली श्रेष्ठको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको सभाले नियमित एजेन्डा तथा सञ्चालक समितिको चौथो वार्षिक प्रतिवेदन पारित गरेको छ। त्यसै, सभाले आर्थिक वर्ष ०७९/८० को सहायक कम्पनी रिलायबल इन्स्प्रेसेन्ट एन्ड मर्चेन्ट क्यापिटल लिमिटेडसहितका एकीकृत वित्तीय विवरणहरू, लेखापरीक्षकको नियुक्तिका साथै सेयरधनी बोनस सेयर तथा नगद लाभांश पारित गर्न, पुँजी वृद्धि गर्ने र प्रबन्धपत्रका सम्बद्ध दफा संशोधन गर्न विशेष प्रस्ताव पारित गरेको जनाएको छ।

सभाबाट कम्पनीमा पहिलोपटक सर्वसाधारण सेयरधनीका तर्फबाट डा. भीष्म कार्की, दिवेश लोहनी चयन भएका छन्। यसै वर्ष सर्वसाधारणमा प्रिमियममा सेयर जारी गरेको कम्पनीको चुक्ता पुँजी चार अर्ब ६४ करोड रुपैयै पुगेको छ।

● कुमारी बैंकको २३औं वार्षिक साधारणसभा सम्पन्न

कुमारी बैंक लिमिटेडको २३औं वार्षिक साधारणसभा सम्पन्न भएको छ। आइतबार काठमाडौंको ट्रॅडिक्युलरिथित त्रिभुवन आर्मी अफिसर्स कल्बमा सम्पन्न साधारणसभामा सामान्य प्रस्ताव पेस गरिएको थियो। बैंकका अनुसार साधारणसभाबाट आर्थिक वर्ष ०७९/८० को सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, लेखा परीक्षण प्रतिवेदनसहित आव ०७९/८० असार मसान्तसम्मको वासलात, नाफा/नोक्सान हिसाबलगायतका वित्तीय विवरण र आव ०८०/८१ का लागि बाह्य लेखापरीक्षक नियुक्ति तथा निजको पारिश्रमिक तोक्ने प्रस्ताव

पारित गरियो। सो साधारणसभामा भएको सञ्चालक समितिको चुनावमा संस्थापक सेयरधनी समूहबाट अमिरप्रताप जंब राणा, कर्मचारी सञ्चय कोषका प्रतिनिधि विजयकुमार श्रेष्ठ, पशुपति मुरारका तथा सर्वसाधारण सेयरधनी समूहबाट महेशप्रसाद पोखरेल, राजाराम खड्का र सर्वसाधारण सेयरधनी समूह महिलातर्फबाट सिप्रन अग्रवाल निर्वाचित भएको बैंकले जनाएको छ।

● सिटिजन्स बैंकले दियो 'आमाघर'का बालबालिकालाई न्यानो कपडा

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेडले गोदावरीमा रहेको 'आमाघर'का बालबालिकालाई न्यानो कपडा सहयोग प्रदान गरेको छ। बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत विसो मौसमलाई मध्यनजर गर्दै बालबालिकाको पठनपाठन र दिनचर्यामा समेत मद्दत पुगास भनेर विद्यार्थीलाई न्यानो कपडा वितरण गरेको हो।

आमाघर आफ्नो घर र परिवर गुमाएर जोखिममा रहेका घरबारविहीन ४६ जना बालबालिका आन्त्रित संस्था रहेको जनाइएको छ। उक्त संस्था यस प्रकारका बालबालिकालाई घर, उत्कृष्ट शिक्षा, स्वास्थ्य र हेराहाय प्रदान गर्न समर्पित रहेको उल्लेख छ। सहयोग प्रदान गर्न आयोजित कार्यक्रममा बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत गणेशराज पोखरेलले अपनो संस्थाले सहयोगस्वरूप न्यानो कपडा बालबालिकालाई दिन पाँचदा समाजप्रतिको उत्तरदायित्व बोध गरेको सन्देश पठाएको जनाइएको छ। बैंकले हाल देशभरमा एक सय ९० शाखा, एक सय ५२ एटिएम र १७ शाखारहित बैंकिङ इकाइमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● सोनापुर मिनरल्स एन्ड आयलमा दुई सञ्चालक चयन

सोनापुर मिनरल्स एन्ड आयल लिमिटेडमा सर्वसाधारण सेयरधनीका तर्फबाट दुईजना सञ्चालक निर्वाचित भएका छन्। कम्पनीको १६औं वार्षिक साधारणसभाले अकित खड्का र रचनाकुमारी ओफालाई निर्विरोध निर्वाचित गरेको हो। दाढमा भएको साधारणसभाले लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनसहितको ०८० असार मसान्तको वासलात, सोही अवधिको नाफा-नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह विवरणलगायतका वित्तीय विवरण तथा आव ०८०/८१ को लेखापरीक्षक नियुक्तिको तथा निजको पारिश्रमिक तोक्ने प्रस्ताव पनि स्वीकृत गरेको कम्पनीले जनाएको छ।

● नेपाल बहुउद्देशीय केन्द्रीय सहकारी संघमा भण्डारी भण्डारी भण्डारी भण्डारी भण्डारी

नेपाल बहुउद्देशीय केन्द्रीय सहकारी संघ लिमिटेडमा सुरेन्द्र भण्डारीको अध्यक्षतामा नयाँ सञ्चालक समिति चयन भएको छ। संघको चुक्रबाट सम्पन्न वार्षिक साधारणसभाले भण्डारीलाई पुनः अध्यक्षमा निर्विरोध चयन गरेको हो।

सञ्चालक समितिको उपाध्यक्षमा पुष्पबहादुर पौडेल, सचिव त्रिलोकप्रसाद सापकोटा तथा कोषाध्यक्षमा शरदकुमार महर्जन चयन भएको छन्। सञ्चालकमा कोशी प्रदेशबाट गीता पौडेल, मधेश प्रदेशबाट शम्पुलाल श्रेष्ठ, बागमती प्रदेशबाट नरेन्द्र विष्ट, गण्डकी प्रदेशबाट ग्राहकले उही मूल्यमा डबल डेटा बोनसस्वरूप प्राप्त गर्नु यो व्याकोका विशेषता रहेको कम्पनीको भनाइ छ। यदि कुनै ग्राहकले आठ जिबी व्याक खरिद गरेको सात दिनभित्र फेरि सोही व्याक खरिद गरेमा ग्राहकले १६ जिबी डेटा बोनसका रूपमा प्राप्त गर्ने कम्पनीले जनाएको छ।

सात दिन भ्यालिडी भएका एक सय ५० रुपैयै र दुई सय रुपैयैका डबल मज्जा व्याकमा पाइने बोनसको सञ्चित डेटा अधिकतम २८ दिनसम्म चलाउन सकिने जनाइएको छ। त्यसै, आठ सय ८८ रुपैयैको व्याकमा पाइने सञ्चित बोनस डेटा ६० दिनसम्म चलाउन सकिने कम्पनीको भनाइ छ।

त्यसै, एनसेलले दुई सय २० रुपैयैना सात दिन समयावधि भएको कम्बो व्याक पनि ल्याएको जनाएको छ। यो व्याकमा ग्राहकले चार जिबी डेटा, १०० मिनेट अल नेट टक टाइम र विभिन्न डिजिटल सेवा प्राप्त गर्न उल्लेख छ।

● 'कर्जा असुली तथा सम्पत्तिको गुणस्तरमा एनआइसी एसिया बैंक उत्कृष्ट'

एनआइसी एसिया बैंकबाटे प्रकाशित तथा प्रसारित समाचार भ्रामक रहेको भन्दै बैंकले गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ। बैंकले संस्थागत सुशासन, कर्जाको गुणस्तर, कर्जा असुलीको अवस्थालगायत तर्फबाट सञ्चालक समिति तथा उच्च व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयमा प्रकाशित समाचारहरू पूर्ण रूपमा कपोकलिप्त तथा असत्य रहेको थप्पद पारेको छ। बैंकका मुख्य सूचकाकहरू (सञ्चालन मुनाफा, खुद मुनाफा, प्रतिसेयर आम्दानी, स्वपुँजीमा प्रतिफल, निष्क्रिय कर्जा अनुपातलगायत)मा वाणिज्य बैंकहरूमध्ये उत्कृष्टमध्येमा संवेदन पर्दै आएको र कर्जा असुली तथा सम्पत्तिको गुणस्तर सम्बन्धमा यस बैंकको अवस्था अत्यन्त उत्कृष्ट रहेको एवं बैंक प्रत्येक आर्थिक वर्षको प्रत्येक त्रैमासमा कर्जा असुलीका समग्र परिसुचकहरूमा सर्वोत्कृष्टमध्येमा पर्दै

कपोरेट

गिरीले सम्भौतामा हस्ताक्षर गरेका हुन्। 'सन नलेज पार्टनरसिप' कार्यक्रमअन्तर्गत भए

